

'NIKS OF NIKS VAN JAN DECORTE': TWEE RECENSIES VOOR

DE PRIJS VAN EEN

Bedenkelijkste en beste stuk in jaren

'Niks of niks': zelden koos Jan Decorte zo'n juiste titel voor een productie. Is al die nietsigheid zijn vernuft of zijn verwatening? Twee recensies voor de prijs van één.

VAN ONZE MEDEWERKER
WOUTER HILLAERT

BRUSSEL | *Niks of niks* is de beste Decorte in jaren. En wel omdat deze bewerking met Comp. Marius van *Much ado about nothing* zo glashelder, zo uitzonderlijk consequent is.

Shakespeare schreef een komedie waarin alles draait om schijn, maskering en dubbele tongen. Om toneel, zeg maar. De hele hofhouding van Messina acteert zichzelf, en zegt iets anders dan wat wordt bedoeld. Zo speelt Hero voor dood voor haar lief Claudio, en bootsen Beatrice en Benedick eerst twee kemphanen en dan twee tortelduifjes na. Niets is wat het lijkt.

Bij Decorte blijkt alles precies wat het is. Niks in de handen, niks in de mouwen. Allen in hetzelfde kleed werken zijn vier acteurs tussen hun spuwende replieken simpele reidansjes af. Want het is bal en wuft vertier, 'verstaat ge'? Zoals steeds staat Decorte opzij als verteller alles breed gebarend uit de doeken te doen: "t Gaat ier over vuil dinges! Elke dubbelzinnigheid slaat hij plat als een pannenkoek.

Die radicale keuze bepaalt ook Johan Daenens uitgezuiverde decor: een hangend huisje als een plat plaatje. Het is de letterlijke

'Niks of niks': een eendimensionale presentatie van loutere spelpret. © Danny Willems

Jan Decorte (centraal): groot artiest of compleet ongevaarlijk? © Danny Willems

uitbeelding van Benedicks idee dat 'da paleis ier geen deur of geen ramen éé, 't is of 't angst boven onze kop, ge ziet ier alles wattandere doen'. Decorte richt zijn spot niet op alle

bedrog, maar op alle erotische gekonkel. Hij zet pubers uit die het andere geslacht ontdekken met alle gêne en vieze praat die daarbij hoort. Dat haantjesgedrag uitgespeeld zien door acteurs op

leeftijd werkt niet minder dan ontwapenend. Het lijkt iets van niets, maar is uiterst dwingend. Elke ironische knipoog of extra bedoelde betekenis, zoals soms bij Kris Van Trier

Deze voorstelling is glashelder en consequent, maar ook zo 'typisch Jan' dat ze cliché wordt

of Herwig Ilegems, wordt meteen een kras. Decorte speel je zoals Sigrid Vinks en Waas Gramser: als een wit blad zonder slimmigheid. Het lukt deze ploeg nog beter dan bij *Wintervögelchen*.

Niks of niks is simpelweg dood-eerlijk, zoals elke Decorte. Het ordewoord van zijn aanpak is 'daddist': 'dit is het, voilà', een eendimensionale presentatie van loutere spelpret. Eigenlijk mag het niet op toneel, maar Decorte doet het mogen. Zoals elk groot artiest.

Genie

Niks of niks is ook de meest bedenkelijke Decorte in jaren. De leegte die hier gevierd wordt, is zelfs niet die van het stuk. Het is Decortes handelsmerk geworden. We doen maar wat, lijkt opnieuw de suggestie. Lekker niets, beetje zinloos, vooral grappig.

Natuurlijk valt *Niks of niks* uit te leggen als een subversief gebaar tegen de hele nuteconomie, of als een ode aan speels optimisme. Maar zelfs een geënceneerd kookboek zouden we bij Decorte zo rechtvaardigen, als 'typisch Jan'. Iets typisch kan ook een cliché worden. Er is iets compleet ongevaarlijks, dan wel aanmatigends gaan hangen over Decorte die achter zijn lessenaar wild tegen zijn eigen tekst staat te gesticuleren.

Hemzelf valt dat nauwelijks te verwijten. Hij is gewoon 'daddist', en dat zal nooit anders zijn. Wel bizar is de ontvangst daarvan: schokschouderend begon he Kaaitheaterpubliek aan het eind zowat mee te klappen, als ging het om een goedkope musical. Is betekenisloosheid nu zelfs voor de kunstzinnigen een verademing geworden?

Om een of andere reden blijkt Decorte de laatste podiumkunstenaar die nog de negentiende-eeuwse status van genie geniet. Het is goed omdat hij het doet, zonder nadenken en omdat het moet. Zo schrijft en repeteert hij ook. 'Het kost veel tijd om een genie te zijn', zei Gertrude Stein ooit. 'Je moet heel lang gewoon nietsdoen, echt niets doen.'

Op 2-4/2 in Vooruit, Gent (09-267.28.28), daarna op reis tot 14/3.

ONLINE
www.marius.be